

ЦИФРОВЕ НАВЧАННЯ ЯК ОСНОВНИЙ НАПРЯМОК ОСВІТНЬОЇ РЕФОРМИ ФІНЛЯНДІЇ

Ірина Іванюк, к.пед.н.,

*Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПУ,
м. Київ, Україна*

Остання освітня реформа Фінляндії реалізується протягом 2014 – 2020 рр. Вона фокусується на трьох напрямках: нова педагогіка, нові навчальні середовища та цифрове навчання. Метою є покращення навчальних досягнень, формування компетентностей вчителів, які відповідають вимогам потреб сучасності та майбутнього часу, оновлення педагогіки шляхом експериментів та перетворення навчання в натхненний процес, який відбувається протягом життя.

Велика увага приділяється інтеграції цифрових технологій у навчальні програми на різних рівнях, які включають в себе загальну середню освіту учнів, підготовку майбутніх вчителів, підвищення кваліфікації працюючих вчителів і викладачів педагогічної освіти.

У школах Фінляндії немає національних перевірок щодо оцінювання рівня цифрової компетентності учнів, вчителів та адміністраторів. Для них пропонуються безкоштовні он-лайн інструменти для самооцінки, розроблені дослідницькими центрами. Наприклад, Тамперевський центр дослідження інформації та медіа розробив для он-лайн інструменти для керівників шкіл (<http://ropeka.fi/uk>), вчителів (<http://opeka.fi/uk>) та учнів (<http://oppika.fi>).

У шкільних навчальних програмах немає окремого предмету «ІКТ». Але цифрова компетентність є однією з семи основних компетентностей, формування якої повинно бути включено до всіх предметів. ІКТ систематично використовуються протягом 9-ти років загальної базової освіти як інтегрований підхід під час вивчення різних предметів, проведення тематичних досліджень, у позакласній роботі. Формування та розвиток цифрової компетентності учнів у національному навчальному плані середньої освіти включає в себе чотири основних напрямки: (1) спрямування на розуміння основних функціональних принципів, концепцій та логіки користувачів ІКТ, розвиток власних навичок використання ІКТ; (2) навчання безпечному та відповідальному використанню ІКТ та ергономічним методам роботи; (3) навчання використовувати ІКТ для управління інформацією, проведення опитування та творчих форм роботи; (4) отримання досвіду з практичного використання ІКТ для взаємодії та роботи у соціальних мережах.

Головною умовою в організації навчального процесу є створення можливості для учнів бути активними та творчо працювати, знаходити власні шляхи навчання. Звертається увага, що важливою є радість від навчання та спільної роботи, які впливають на мотивацію навчання у дітей. Використання ІКТ для учнів означає висловлювати свої думки та ідеї різними способами, що розвиває мислення та навички навчання. Цифрова компетентність учнів оцінюється як частина предметної оцінки, немає окремої оцінки чи сертифікату.

Різні навчальні організації (місцеві та регіональні органи влади, навчальні центри університетів тощо) проводять тренінги з лідерського навчання для керівників шкіл, під час яких пропонуються розроблені ними форми оцінювання цифрової компетентності директора школи як керівника. Зміст тренінгів включає в себе такі теми: управління змінами; управління людськими ресурсами, набір персоналу та професійна орієнтація; стратегічне управління, структурні зміни та економічний менеджмент; управління розвитком та інноваційною діяльністю. Тренінги фінансується Національним агентством освіти Фінляндії.

Підготовка майбутніх вчителів у світі останніх освітніх реформ розглядається як частина нової комплексної освіти. Під час проведення останнього Форуму з підготовки педагогів (2017) викладачі педагогічних вишів у співпраці з іншими зацікавленими сторонами, підготували Програму розвитку педагогічної освіти. Стратегічні керівні принципи Програми визначають напрямок педагогічної освіти майбутніх вчителів Фінляндії та розвиток ключових компетентностей протягом навчання, до яких включено цифрову компетентність.

У 2013 році Екзаменаційною Радою з підготовки до магістратури розпочато реалізацію проекту «Digabi», який використовує інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ) під час іспитів до магістратури. Перші тести, які проводились в електронному вигляді, були організовані восени 2016 року (філософія, географія та німецька мова). Навесні 2019 року, всі тести будуть проводитись в електронному вигляді. Сьогодні користувачі (вчителі та абітурієнти) мають можливість ознайомитись з тестовою системою «Abitti», яка буде використовуватися в електронному іспиті. Матеріали тестової програми доступні фінською та шведською мовами.

Одним з основних ресурсів цифрового навчання є «Linkkiaraja» (linkkiaraja.edu.fi) - це національний відкритий портал для обміну навчальними ресурсами. Він містить відібрані та класифіковані онлайнві навчальні матеріали для навчання та викладання. Ресурс підтримується Національним агентством освіти Фінляндії, тому матеріали на ньому представлено безкоштовно.

На основі проаналізованого матеріалу, можна зробити такі висновки: формування цифрової компетентності вчителів та керівників шкіл у Фінляндії відбувається системно на всіх рівнях навчання; самооцінка є основною формою оцінювання рівня цифрової компетентності вчителя і керівника школи; формування цифрової компетентності учнів базується на інтегрованому навчальному підході.

Література

1. Action plan for the implementation of the key project and reforms defined in the Strategic Government Programme [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: <http://valtioneuvosto.fi/documents/10616/1986338/Action+plan+for+the+implementation+Strategic+Government+Programme+EN.pdf>
2. Teacher Education. Finnish National Agency for Education [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу: http://oph.fi/english/education_system/teacher_education